

Andra viktiga förhandlingsfrågor 2018

2 mars 2018

Allmänna rådet

Genomförandet av Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling

I kommissionens arbetsprogram för 2018 aviseras ett reflektionspapper kring genomförandet av Agenda 2030 och Parisavtalet. Reflektionspappret kommer att vara ett viktigt inspel till arbetet med att ta fram en handlingsplan för genomförandet av Agenda 2030. Regeringen anser att EU fortsatt ska vara ledande globalt gällande Agenda 2030 och kommer därför att verka för en ambitiös handlingsplan som hanterar både EU:s interna och externa nuvarande arbete och ger den övergripande riktningen fram till 2030.

Rådet för utrikes frågor

En stark och enad EU-röst för de mänskliga rättigheterna

EU:s enighet i MR-frågor har på senare år utmanats allt oftare av enskilda medlemsstater, vilket lett till tids- och resurskrävande interna diskussioner. Detta gäller i såväl tematiska frågor som i fråga om att offentligt kritisera tredje länder. Regeringen kommer att verka för ett starkt och enat EU-agerande för mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer, såväl på plats i tredje land som i multilaterala fora. EU:s arbete vilar på gemensamma normer och värderingar, inklusive de mänskliga rättigheterna, och unionens trovärdighet är beroende av koherens och konsekvens.

Jämställdhet inom EU:s externa arbete

Regeringen driver jämställdhetsperspektivet i EU:s externa relationer i linje med regeringens feministiska utrikespolitik. Ett centralt instrument för detta är EU:s handlingsplan för jämställdhet och kvinnors egenmakt i externa relationer 2016–2020 (GAP). I förhandlingarna om EU:s nästa fleråriga budgetram (MFF) kommer regeringen driva ett jämställdhetsperspektiv i de externa instrumenten.

Post-Cotonou

Cotonou-avtalet är ett avtal mellan EU och AVS-länderna (79 länder i Afrika, Västindien och Stilla-havsområdet) som syftar till att koppla samman de ekonomiska marknaderna. Avtalet löper ut 2020 och för regeringen är det viktigt att utforma en ny samarbetsstruktur med AVS-länderna. Regeringen anser även att Cotonouavtalets utgång ger EU möjlighet att harmonisera relationen gentemot länder inom och utom AVS-gruppen och att ett framtida

ramverk bör undvika en särbehandling av AVS-länderna. Under 2018 ska EU enas om en gemensam linje inför förhandlingarna med AVS-länderna.

En stark och enad EU-röst för regelbaserad och förutsägbar multilateralhandel

Regeringen verkar för att upprätthålla det multilaterala, regelbaserade världshandelssystemet inom WTO till försvar mot protektionism och skadliga särintressen. Under 2018 är det viktigt att EU tar på sig en ledarroll för att värna och utveckla det multilaterala handelssystemet i förhandlingarna inom WTO.

Investeringsgranskning

Kommissionens förslag till förordning om granskning av utländska direktinvesteringar i EU syftar dels till att klarlägga rättsläget vad gäller medlemsstaternas rätt att granska utländska direktinvesteringar, dels till att skapa en mekanism för samarbete och informationsutbyte mellan EU och dess medlemsstaterna om investeringar som kan ha en negativ inverkan på säkerhet och allmän ordning. Regeringen delar uppfattningen att det finns en problematik kring övertagandet av verksamheter som hanterar känslig infrastruktur och känslig teknologi, och är beredd att engagera sig kring hur dessa utmaningar bäst kan hanteras.

Rådet för ekonomiska och finansiella frågor

Fördjupningen av den Ekonomiska och monetära unionen (EMU)

Arbetet med fördjupningen av EMU väntas ta sin utgångspunkt i de förslag som kommissionen lade fram i december 2017 i meddelandet om ytterligare steg för att fullborda EMU. Det handlar om att införa nya budgetinstrument i EU-budgeten för ett stabilt euroområde, inrätta en europeisk valutafond, överföra delar av det mellanstatliga fördraget om stabilitet, samordning och styrning i EMU till EU:s rättsliga ram samt inrätta en europeisk ekonomi- och finansminister. Sverige har ett starkt intresse av ett välfungerande EMU. Regeringen ser därför positivt på att olika sätt för att förbättra valutaunionens funktionssätt undersöks. Samtidigt är regeringen skeptisk till förslag som går i en stark centraliserande riktning. Sammanhållningen bland EU:s samtliga medlemsstater bör värnas.

Skatteflykt, skatteundandragande, skattefusk och skadlig skattekonkurrens

Arbetet för att minska skatteflykt, skatteundandragande, skattefusk och skadlig skattekonkurrens är viktigt för regeringen, liksom en fungerande inre marknad och att medlemsstaternas befogenhet på skatteområdet värnas. Regeringen kommer att verka för förutsebarhet och att administrativa bördor och kostnader blir så låga som möjligt. Regeringen stödjer också EU:s pågående arbete med att införa EU-gemensamma bestämmelser om informationsskyldighet för förmedlare av vissa gränsöverskridande skatteupplägg och automatiskt utbyte av upplysningar om dessa upplägg mellan skattemyndigheterna i medlemsstaterna (DAC 6) samt det pågående arbetet gällande förbättringar av det administrativa samarbetet inom EU på mervärdesskatteområdet.

Den finansiella unionen

Regeringen avser att arbeta för att alla kommande förslag, inklusive inom kapitalmarknadsunionen, ska uppfylla villkor för transparens och finansiell stabilitet och för att bibehålla eller förstärka ett starkt och ändamålsenligt investerar- och konsumentskydd. Regeringen har målsättningen i de pågående förhandlingarna att bankunionen ska utformas på ett sätt som möjliggör likvärdig behandling av de länder som inte har euron som valuta.

Bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism

Mot bakgrund av avslöjanden från de s.k. Panamapappren samt de terroristattentat som utförts under senare tid är arbetet med att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism en allt mer aktuell fråga. Kommissionen väntas under 2018 bland annat lägga fram ett förslag om breddad tillgång till bankkontoregister för brottsbekämpande myndigheter. Regeringen kommer att verka för att ändamålsenliga åtgärder vidtas för att motverka att det finansiella systemet utnyttjas för att tvätta pengar eller finansiera terrorism.

Stabilitets- och tillväxtpakten

Stabilitets- och tillväxtpakten är EU:s ramverk för att säkerställa hållbara offentliga finanser. Paktens genomförande samt utvecklingen av dess regelverk kommer att följas upp under året. Regeringen anser att det är viktigt för ramverkets trovärdighet att reglerna i stabilitets- och tillväxtpakten respekteras och tillämpas likvärdigt och transparent.

Rådet för rättsliga och inrikespolitiska frågor

E-bevisning

I början av 2018 avser kommissionen att presentera ett lagförslag beträffande myndighets rätt att inhämta elektronisk bevisning i gränsöverskridande brottsutredningar. Med hänsyn till de svårigheter som finns i fråga om att upptäcka och utreda it-brottslighet anser regeringen att det är positivt att frågorna uppmärksammas på EU-nivå.

Civilskyddsmekanismen

Under hösten 2017 presenterade kommissionen ett förslag till revidering av den nu gällande civilskyddslagstiftningen som rör förebyggande av, beredskap för och insatser vid naturkatastrofer inkl. miljökatastrofer och katastrofer som orsakats av människor. Förslaget syftar till att öka kraven på medlemsstaterna vad gäller det förebyggande och förberedande arbetet på nationell nivå samt utöka möjligheterna till stöd till medlemsstaterna vid större händelser av allvarlig karaktär. Regeringen välkomnar särskilt ett fokus på förebyggande och beredskapsåtgärder men bevakar att förslagen är ändamålsenliga och innebär ett effektivt utnyttjande av EU-medel.

Vissa civilrättsliga frågor

Inom ramen för den digitala inre marknaden förhandlas just nu ett förslag till direktiv om vissa aspekter rörande avtal om tillhandahållande av digitalt innehåll och ett direktivförslag om köp av varor. Regeringen är positiv till förslagen som syftar till att förbättra konsumenters tillgång till exempelvis spel, musik och filmer som erbjuds på nätet inom EU och att bättre utnyttja e-handels potential. Under året kommer det också föras förhandlingar om ett direktiv om företagsrekonstruktion och skuldsanering. Det är viktigt att ha effektiva och rättssäkra regler som ger förutsebara förhållanden för företagare och investerare.

Familjerätt

Sedan sommaren 2016 pågår en omarbetning av rådets förordning om behörighet, erkännande och verkställighet av avgöranden i äktenskapsfrågor och frågor om föräldrans ansvar och om internationella bortföranden av barn (Bryssel II-förordningen). Förordningen har stor praktisk betydelse på familjerättsens område. Det är viktigt att gränsöverskridande tvister om barn kan lösas på ett sätt som är förutsebart för de inblandade parterna.

Rådet för sysselsättning, sociala frågor och hälsa

Arbetsvillkorsdirektivet (direktiv om tydliga och förutsägbara arbetsvillkor i EU)

Den 21 december 2017 presenterade kommissionen ett förslag till reviderat upplysningsdirektiv. Syftet är att främja säkrare och tryggare anställningar och samtidigt säkerställa arbetsmarknadens anpassningsförmåga och att förbättra levnads- och arbetsvillkor. Rättvisa jobb och arbetsvillkor är en prioriterad fråga för regeringen. Regeringens utgångspunkt är att de nationella arbetsmarknadsmodellerna och arbetsmarknadens parters autonomi ska respekteras.

En europeisk arbetsmarknadsmyndighet

Kommissionen har i sitt arbetsprogram för 2018 aviserat ett förslag om en ny europeisk myndighet som ska se till att EU:s bestämmelser om arbetskraftens rörlighet tillämpas rättvist, enkelt och effektivt. Regeringens utgångspunkt är att fördelningen av befogenheter mellan EU och medlemsstaterna, nationella arbetsmarknadsmodeller och sociala trygghetssystem ska respekteras samt att finansiering sker inom de framtida minskade ramar som följer av EU:s minskade inkomster efter Brexit.

Arbetsmiljödirektiven

Regeringen verkar för en modernisering av arbetsmiljödirektiven så att regelverket bättre anpassas till det moderna arbetslivets arbetsmiljörisker. Detta bör ske med en hög skyddsnivå och respekt för nationell kompetens samt innebära att skyddsnivån inte sänks.

Ökad miljöhänsyn i EU:s läkemedelslagstiftning samt arbete mot antibiotikaresistens

Regeringen har för avsikt att inom EU-samarbetet även fortsättningsvis verka för ökad miljöhänsyn i arbetet med läkemedelsfrågor på EU-nivå och internationellt samt visa ledarskap i arbetet mot antibiotikaresistens. Utsläpp av läkemedel i vatten och mark är ett viktigt miljöproblem. Utöver konsekvenser för miljön kan även människors hälsa påverkas, t.ex. genom kopplingen till antibiotikaresistens. Kommissionen avser att publicera en strategi om läkemedel i miljön under 2018.

Tillgång till och prissättning av läkemedel

Under en tid har det förts diskussioner om prissättning och tillgång till läkemedel inom EU. Fokus för diskussionen är tillgången till nya innovativa

läkemedel och incitament för FoU i förhållande till hälsosystemens hållbarhet. Kommissionen väntas under första delen av 2018 presentera en analys av incitamenten på läkemedelsmarknaden. Regeringen verkar för en balanserad diskussion om incitament på läkemedelsmarknaden och bevakar att medlemsstaternas rätt att själva utforma sina pris- och subventionssystem inte urholkas.

Konkurrenskraftsrådet

Åtgärder för förbättrad tjänsterörighet på den inre marknaden

I januari 2017 presenterade kommissionen ett ”tjänstepaket” som består av flera lagstiftningsförslag för att stärka och förbättra den inre marknaden för tjänster. Paketet innehåller bl.a. förslag om ett europeiskt tjänstekort som syftar till att tjänsteleverantörer endast ska behöva vända sig till en myndighet i sitt hemland för att t.ex. ansöka om tillstånd i en annan medlemsstat. I tjänstepaketet ingår också ett förslag till direktiv om proportionalitetsprövning före antagandet av ny reglering av yrken. Direktivet innebär att ett europeiskt ramverk med kriterier för proportionalitetsprövning ska genomföras i nationell rätt och syftar till att förbättra medlemsstaternas nationella reglering av yrken. Regeringen har välkomnat kommissionens tjänstepaket för att få fullt genomslag för EU:s tjänstedirektiv och därmed undanröja hinder för svenska tjänsteföretag som vill utvidga sin verksamhet till nya marknader.

Åtgärder för förbättrad varurörighet på den inre marknaden

Kommissionen presenterade under slutet av 2017 ett ”varupaket” med förslag om att underlätta ömsesidigt erkännande av varor och om att mer effektivt vidta åtgärder mot produkter på marknaden som inte följer gällande regler. För regeringen är det dels viktigt att företagare enkelt ska kunna erbjuda sina produkter i andra medlemsstater så länge varan uppfyller rätt skyddsnivåer, dels angeläget att myndigheterna ges förutsättningar och verktyg för att kontrollera att varor som cirkulerar på den inre marknaden faktiskt uppfyller gällande krav.

Upphovsrätt

För närvarande pågår förhandlingar om ett direktiv om upphovsrätt på den digitala inre marknaden och en förordning om vissa onlinesändningar av tv- och radioprogram. En välfungerande upphovsrätt är en prioriterad fråga för regeringen och en förutsättning för den moderna ekonomin och ett konkurrenskraftigt europeiskt näringsliv. Regeringen ser positivt på ambitionen att anpassa det upphovsrättsliga ramverket till den digitala miljön

och förbättra villkoren för kulturskapare. Regeringen verkar för att lagstiftningen blir balanserad och tillvaratar både rättighetshavares och användares intressen, liksom andra allmänna och enskilda intressen. Det är också viktigt att medlemsstaterna även fortsatt kan använda och utveckla avtalslicenslösningar.

Nytt forsknings- och innovationsprogram

Kommissionen väntas i juni lägga förslag om nästa ramprogram för forskning och innovation (FP9). Regeringen anser att FP9 är en prioriterad del av en modern EU-budget och bör övergripande vara en utveckling av nuvarande Horisont 2020. FP9 måste i ökad grad bidra till att möta samhällsutmaningar med lösningar som får stort genomslag i samhället och som skapar positiva effekter samt mervärde för medborgarna. Proportionellt sett bör FP9-budgetens andel av den totala EU-budgeten öka, även om nästa fleråriga budgetram minskar.

Ett europeiskt försvarsindustriprogram

I juni 2017 presenterade kommissionen ett förslag till förordning om ett europeiskt försvarsindustriprogram (EDIDP). Förordningen syftar till att stärka konkurrenskraften hos den europeiska försvarsindustrin genom att ge stöd till samarbetsprojekt för utveckling av nya tekniker eller system. För regeringen är den viktigaste frågan att alla företag i Sverige ska kunna delta oavsett ägandeförhållanden. Förhandlingarna om förordningen förväntas avslutas till sommaren 2018.

Transport-, telekom- och energirådet

Översyn av ramverket för elektroniska kommunikationer

Inom ramen för den digitala inre marknaden presenterade kommissionen den 14 september 2015 ett nytt ramverk för marknaden för elektroniska kommunikationer. Regeringen vill bl.a. se förenklade och moderniserade sektorspecifika konkurrensregler, samordning av radiospektrumhanteringen där medlemsstaterna fortsatt förfogar över tilldelningsprocesserna, samt en teknikneutral ansats när det gäller reglering av tjänster. Åtgärder i syfte att främja utbyggnad får inte ske på bekostnad av konkurrensen.

Förhandlingarna mellan rådet och Europaparlamentet förväntas avslutas under 2018.

Respekt för privatlivet och skydd av personuppgifter i elektronisk kommunikation (eDataskydd)

Inom ramen för den digitala inre marknaden presenterade kommissionen den 10 januari 2017 ett förslag till ny förordning för att garantera en starkare integritet i elektronisk kommunikation och samtidigt öppna upp nya affärsmöjligheter. Åtgärderna uppdaterar reglerna i direktivet om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation (eDataskyddsdirektivet). Regeringen välkomnar en förnyelse av regelverket rörande integritet och elektronisk kommunikation. Reglerna behöver utgöra en bra balans mellan integritetsskyddet för den enskilde och andra samhällsintressen. Förhandlingarna i rådet väntas avslutas under 2018.

Cybersäkerhetsförordningen (Enisa)

Inom ramen för den digitala inre marknaden presenterade kommissionen den 13 september 2017 ett förslag som syftar till att höja cybersäkerheten i EU genom att utöka mandatet för Europeiska byrån för nät- och informationssäkerhet (Enisa). Det föreslogs att Enisa ska få ett permanent mandat och att byrån på begäran från medlemsstaterna ska kunna bistå operativt vid gränsöverskridande it-incidenter. Till det föreslogs att byrån ska kunna utveckla och förvalta ett EU-ramverk för certifiering av it-säkerhetsprodukter och tjänster. Denna senare fråga har stort principiellt intresse och har också starka handelskopplingar. Förhandlingarna i rådet väntas avslutas under 2018.

Vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn

Kommissionen väntas under 2018 presentera en översyn av direktivet om vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn. Direktivet syftar till att göra offentlig information mer tillgänglig så att olika aktörer i samhället kan använda informationen för att skapa nya produkter och tjänster. Det kommande förslaget kan komma att utvidga omfattningen av direktivet till att även inkludera statliga bolag, privata utförare och forskningsdata, sänka avgifterna för återanvändning och att främja tillgängliggörande och vidareutnyttjande av offentlig dynamisk data.

Jordbruks- och fiskerådet

EU:s framtida jordbrukspolitik

Under sommaren 2018 väntas kommissionen presentera lagförslag om den framtida gemensamma jordbrukspolitiken (GJP). Regeringen verkar för en effektivare, enklare och mer resultatorienterad politik som bidrar till en ökad

hållbar produktivitet och ökad konkurrenskraft. Regeringen anser vidare att åtgärder inom landsbygdsprogrammet har större förutsättningar att främja konkurrenskraft och hållbar produktivitet än gårdsstödet och förordar därför ett ökat fokus på dessa åtgärder inom ramen för totalt sett väsentligt lägre utgifter för GJP. Regeringen ser även positivt på en ökad ambition vad gäller miljöskydd, giftfri natur och hållbar matproduktion, särskilt med avseende på genomförande av förordningen om ekologisk produktion, samt en ökad ambition avseende motverkande av och anpassningar till klimatförändringarna. Regeringen anser slutligen att förenkling av politiken bör vara en utgångspunkt i kommande reform.

Miljörådet

Dricksvattendirektivet

Kommissionen presenterade den 1 februari 2018 en översyn av det s.k. dricksvattendirektivet. Direktivet innehåller minimikrav för dricksvatten. De mikrobiologiska och kemiska parametrarna i direktivets kvalitetsstandarder har inte uppdaterats sedan det antogs 1998 och återspeglar inte fullt ut vetenskapliga framsteg, förbättrad riskvärdering, förändrade beteendemönster och miljöbelastningar. Säkert dricksvatten av hög kvalitet är nödvändigt för folkhälsan och en viktig ekonomisk tillgång. En trygg dricksvattenförsörjning är också ett avgörande villkor för ekonomisk utveckling. Brister i såväl kvalitet som kvantitet kan orsaka mycket höga sociala och ekonomiska kostnader.

Rådet för utbildning, ungdom, kultur och idrott

Direktivet om audiovisuella medietjänster utan gränser (AV-direktivet)

Kommissionens förslag till reviderat AV-direktiv presenterades i maj 2016. Förhandlingar pågår mellan parlamentet och rådet och förväntas kunna avslutas under våren 2018. Det reviderade direktivet kommer inkludera grundläggande regler för att skydda minderåriga och motverka uppmaningar till hat i tjänster med användargenererat innehåll, s.k. videodelningsplattformar. Innehålls- och reklamregler blir också mera lika för tv och beställ-tv och jurisdiktionsreglerna i direktivet utvecklas ytterligare. Regeringen arbetar för att garantera att det kommande regelverket blir förenligt med svensk grundlag. Regeringens ambition är också att säkerställa att det reviderade direktivet kommer balansera svenska intressen som ett starkt stöd för en utvecklad inre marknad och ett öppet och fritt internet som värnar en

vidsträckt yttrandefrihet med ett starkt konsumentskydd särskilt för alkoholreklam, reklam riktad mot barn och spelreklam.

Erasmus

Under året förväntas kommissionen presentera ett förslag till ny förordning för det program som efterträder Erasmus+. Utbildning stod på Europeiska rådets agenda under slutet av 2017. Slutsatserna från den 14 december nämner en förstärkning och breddning av Erasmus+. Regeringen verkar för att det framgångsrika arbete som har genomförts på utbildningsområdet i EU, främst genom Erasmus+, kan fortgå och att nya initiativ på ett tydligt sätt ska bygga vidare på uppnådda resultat. Insatser inom programmet bör göras för att öka deltagandet från individer från studieovana miljöer.